

**TRAFIK
KONTORET**
GÖTEBORGS STAD

- framkomlighet, säkerhet, miljö

Självklar parkering

Rapport nr 13: 2001

Trafikkontoret

issn 1103-1530, isrn gbg-tk-r 13:2001-se

Innehållsförteckning

1	<i>Bakgrund och syfte</i>	4
2	<i>Arbetsgång</i>	5
	2.1 Tidig analys	5
	2.2 Checklista	5
3	<i>Självklar parkering</i>	8
	3.1 Uppställning längs med gator	8
	3.1.1 Fickor och klackar	8
	3.1.2 Material	12
	3.1.3 Utfarter	14
	3.1.4 Körbanebredder	16
	3.1.5 Refuger	18
	3.2 Övrig uppställning	20
	3.2.1 Torg och andra odefinierade ytor	20
	3.2.2 Kvartersmark	23
	3.3 P-automater	24
	3.3.1 Förståelse	24
	3.3.2 Trafiksäkerhet	25
	3.3.3 Orienterbarhet	26
	3.3.4 Bekvämlighet	27
	3.3.5 Framkomlighet	28
	3.4 Skyltar, träd och stolpar	29
	3.5 Önskad uppkörning på olika ytor	31
	3.5.1 Naturmark	31
	3.5.2 Hårdgjorda ytor	33
4	<i>Andra kopplingar till fysisk utformning</i>	34
	4.1 Lastzon	34
	4.2 Handikapplats	36
	4.3 MC-parkering	39

1 Bakgrund och syfte

Att parkera är i många fall komplicerat för trafikanten. För att optimera användningen av gatuutrymmet, har vi i många fall fått göra parkeringsregleringarna komplexa. Regelverket kring hur vi sedan tillkännager regleringarna med vägmärken och tilläggstavlor är heller inte alltid lätt. Många trafikanter har idag problem med att förstå ”vad som gäller” och detta gäller även de grundläggande reglerna om stannande och parkering i TrafikFörordningen. Målet för oss är att det för varje situation och på varje plats skall vara lätt och entydigt att förstå ”vad som gäller”. Även parkeringsvakten skall lätt och entydigt kunna avgöra om ett fordon är felparkerat eller inte.

I grunden är det önskvärt att själva gaturummet är utformat på ett sätt som visar hur uppställning får ske – t.ex. om uppställning är tillåten eller inte. För att denna goda vilja skall få genomslag, är det av avgörande betydelse att utformningen sker i samspel med de uppställningsregler som gäller. Genom valet av bredder på körbana, materialval på ytor, stolpplacering, gångbaneklackar m.m. kan vi åstadkomma en fysisk utformning som ”förklarar” de regleringar vi har. Trafikanterna behöver i bästa fall inte tänka, utan förstår ändå vad som avses – *självklar parkering*. Det skall vara lätt att parkera och det skall vara lätt att parkera rätt. De gestaltungs- och trafikförslag som vi idag tar fram i planeringsfasen skall ha en koppling mellan parkeringsregleringarna och den fysiska utformningen.

Parkeringsregleringarna har också andra kopplingar till den fysiska utformningen. Det kan gälla behovet av att anpassa den fysiska miljön kring handikapplatser och lastzoner eller hur uppställningsfickor bör vara utformade.

I denna rapport har vi samlat vad som bör beaktas, en slags checklista. Det är en mängd bilder som visar bra och dåliga exempel på hur den fysiska utformningen motverkar eller samverkar med uppställningsreglerna. Genom att beakta dessa exempel i planeringen kan vi åstadkomma en fysisk utformning som är i harmoni med parkeringsreglerna. Utformningen hjälper trafikanten att förstå vilka regler som gäller. Syftet är ytterst att hjälpa trafikanterna - vi vill förebygga felparkeringar.

Denna rapport har tagits fram av Kerstin Ström, Trafimark AB.

Göteborg i augusti 2001

Hans Magnusson
Parkeringschef

2 Arbetsgång

2.1 Tidig analys

Grunden för att lyckas är att parkeringsfrågorna får en genomgripande analys i början av ett projektet, där parkeringsanspråken beaktas parallellt med andra anspråk på t.ex. framkomlighet, trafiksäkerhet och estetik. De gestaltnings- och trafikförslag som tas fram, skall även innehålla parkeringsregleringarna, vilka inte alltid syns i den fysiska utformningen, men kan påverka denna.

Kortfattat kan det göras i följande steg, se vidare i Trafikkontorets P-handbok kap 6.2 Parkeringsutredningar.

1. *Beskriv nuläge, gällande/nuvarande parkeringsregleringar och funktion*
2. *Kartlägg anspråk och önskemål*
3. *Prioritera och gör ett regleringsförslag*
4. *Gå igenom checklistan nedan för att se vad det får för "fysiska" konsekvenser*

2.2 Checklista

Bra och dåliga exempel på nedanstående punkter finns i avsnitt 3 och 4.

Uppställning längs med gator

Fickor och klackar (se Trafikkontorets projekterings- och utförandeanvisningar, TPU, C1 kap14):

- Utforma fickan med tydlig början och slut, ”kona” inte ut den – inga smygplatser. Visa klart var första och sista bil får ställa upp, lämplig radie är 3,0 m
- Fickan skall helst ligga i nivå med gatan
- Inga skarpa innerhörn som är svåra att underhålla
- Inga skarpa hörn när man kör in
- Bygg fickan med minst 2 meters djup – ger bättre sikt och fler platser vid övergångsställe
- Avsluta fickan 10 m före korsande gata

Material:

- Hela uppställningsytan skall ha samma material
- Avgränsningen mot körfältet kan vara av avvikande material
- Se upp med ytskikt/stenskift som kan förvilla
- Skall p-rutor ha en juridisk innebörd, måste vägmarkering eller vitt material användas

Utfarter:

- Utfarter kan markeras med avvikande material
- Sänk kantsten eller lägg asfaltbrygga
- Uppställningsficka skall helst inte finnas vid utfarter

Körbanelängder:

- Bygg med högst 4 meter mellan kantstenar där vi vill ha förbud att stanna eller parkera, så behövs inte LTF och utmärkning
- 4,5 meter är en mycket oklar bredd
- Från 5 meter och uppåt är det möjligt att tillåta uppställning
- Håll parallella kantstenar (konstant bredd), undvik ”konade” bredder som gör att det är svårt att veta var man får börja/sluta parkera

Refuger/sidoförskjutningar och dylikt:

- Bygg så att inga tveksamma platser skapas
- Man skall inte kunna ställa upp för nära, före eller efter en refug, så att framkomligheten hindras

Övrig uppställning**Torg och andra odefinierade ytor:**

- Det skall av materialvalet klart framgå hur uppställning får ske
- Se upp så att inte ytskikt/stensikt förvillar
- Skall p-rutor ha en juridisk innebörd, måste vägmarkering eller vitt material användas

Kvartersmark:

- Förtydliga gränsen mellan kvartersmark och allmän platsmark genom att de ges olika material eller någon form av ”gränsmarkering”

P-automater (se Trafikkontorets P-handbok kap 7.1)**Förståelse:**

- Placera den vid de platser den skall betjäna

Trafiksäkerhet:

- Man skall inte behöva passera över en gata med flöde över 3 000 f/d
- P-automaten får inte placeras så att den är siktskymmande
- Beakta säkerhetsavstånd till cykelbana

Orienterbarhet:

- Den skall vara väl synlig från alla parkeringsplatser den skall betjäna

Bekvämlighet:

- Högst 50-60 meters avstånd att gå och betala

Framkomlighet:

- Minst 1,5 m fritt utrymme skall finnas för gående vid P-automaten, oberoende av placering

Skyltar, träd och stolpar

- Samordna vägmärkesstolpar och träd så att vägmärken inte blir skymda
- Samordna vägmärkesstolpar, master, belysningsstolpar m.m. för att minimera antalet stolpar

Oönskad uppkörning på olika ytor

- Använd vid behov stolpar, stenar etc. för att förhindra parkering i terräng, på gångbanor m.m.

Lastzon

- Sänk vid behov kantstenen eller lägg en asfaltramp
- Bygg eventuellt en klack bakom lastzonen för att underlätta av- och pålastning

Handikapplats

- Sänk kantstenen eller lägg en asfaltramp
- Skapa fritt utrymme på en bredd av minst 1,5 meter på gångbanan intill/framför platsen
- Kantstenshöjden utmed sidan skall vara högst 10 cm
- Tvärlutningen skall vara högst 3 %
- Längslutningen skall vara högst 5 %
- Det bör vara fritt från parkering bakom platsen

MC-parkering

- Sänk kantsten eller lägg asfaltramp när parkeringen ligger på gångbana

3 Självklar parkering

3.1 Uppställning längs med gator

3.1.1 Fickor och klackar

Foto 1. Brahegatan

Foto 2. Brogatan

Tänk på

Av den fysiska utformningen skall det klart framgå var första och sista bil får ställa upp.

Onödig kantsten
- lär inte bilisten att
köra upp på en
förhöjd yta, lik
gångbana.

Svårt att renhålla
i hörnen.

Foto 3. Toleredgatan

Skarpt hörn att köra på.

Foto 4. Vasagatan

Tänk på

Fickan skall helst ligga i nivå med gatan. Undvik skarpa hörn i fickor.

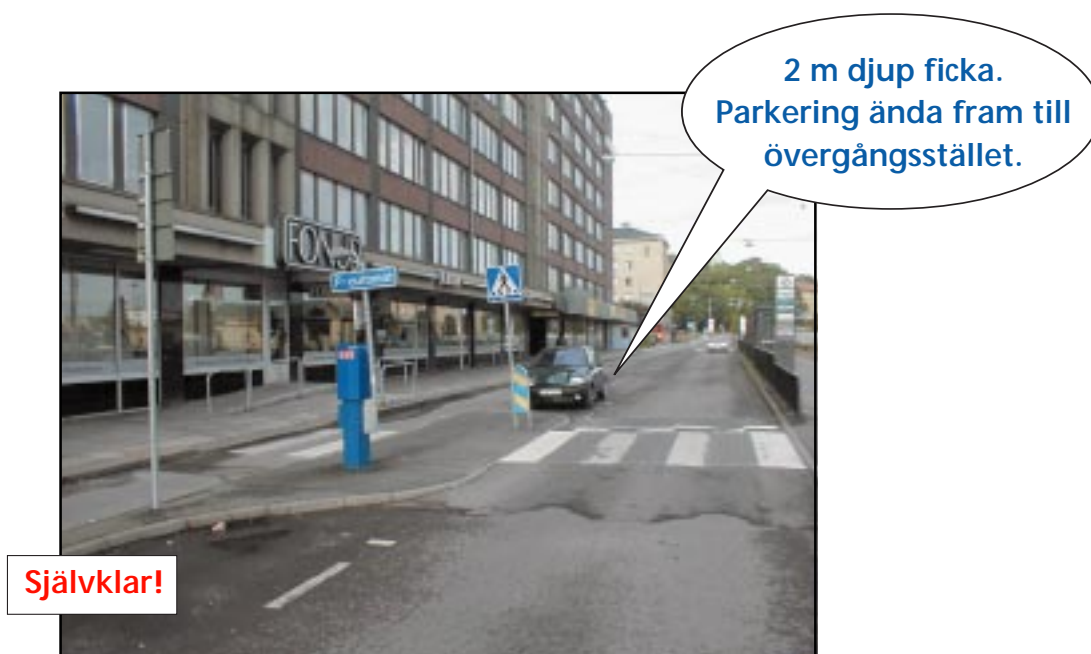

Foto 5. Första Långgatan

Foto 6. Fridhemsgatan

Tänk på

Bygg fickan minst 2 m djup - ger bättre sikt och fler platser vid övergångsställe.

Foto 7. Kronhusgatan - Smedjegatan

Tänk på

Avsluta fickan 10 m innan korsande gata.

3.1.2 Material

Tänk på

Hela uppställningsytan skall ha samma material.

Halvklar!

Du får parkera tvärs stenskipten, som i detta fall bara är utsmyckning.

Foto 11.
Hvitfeldtsplatsen

Tre olika "markeringar".
Du måste inte parkera i fickan.

Foto 12.
Västra Hamngatan

Oklar!

Halvklar!

Stenskipten skall markera p-rutan, men det är inte särskilt tydligt.

Foto 13.
Mässans Gata

Tänk på

Avgränsningen mot körfältet kan vara av ett avvikande material.

Lägg inte mönster som kan uppfattas som p-rutor om det inte är avsikten.

Skall p-rutor ha en juridisk innebörd måste vägmarkering eller vitt material användas.

3.1.3 Utfarter

Avvikande material
markerar in/utfarten.

Foto 14.
Första Långgatan

Självklar!

Tydlig markering
av in/utfarten genom
materialbyte.

Självklar!

Foto 15.
Värmlandsgatan

Stenskit markerar
infarten till en
parkeringsplats.

Foto 16.
Rosenlundsgatan

Självklar!

Tänk på

Utfarter kan markeras med avvikande material.
Sänk kantstenen eller lägg asfaltbryggor.

Foto 17. Munkebäcksgatan

Foto 18. Sankt Sigfridsgatan

Tänk på

Uppställningsficka skall helst inte finnas vid utfarter.

3.1.4 Körbanebredder

Körbanebredd < 4 m

Foto 19. Grönsakstorget

Foto 20. Västra Hamngatan vid Domkyrkan

Tänk på

Bygg med högst 4 meter mellan kantstenar där vi vill ha förbud att stanna eller parkera så behövs inga lokala trafikföreskrifter och utmärkning.

Körbanebredd > 5 m

Foto 21. Ekedalsgatan vid Dahlströmsgatan

Körbanebredden är 5,0 m där parkeringen börjar.

Varierande körbanebredd

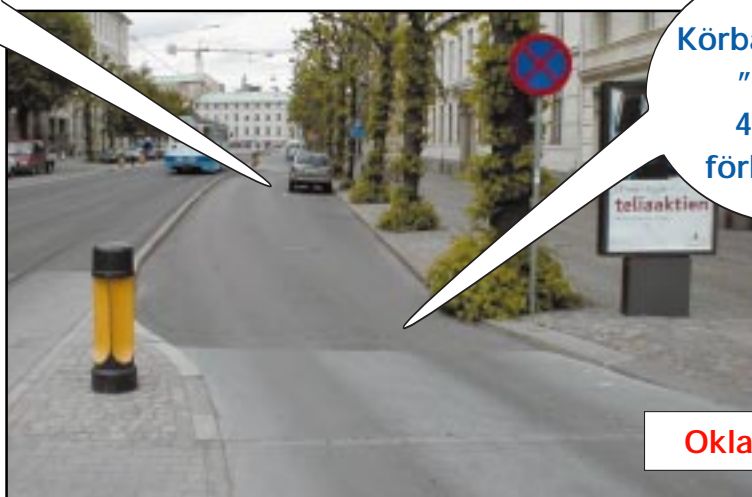

Foto 22. Västra Hamngatan vid Kyrkogatan

Tänk på

Från 5 meters körbanebredd och uppåt kan man tillåta uppställning.

Undvik varierande körbanebredder, det är svårt att veta var man får börja/sluta parkera.

4,5 m är en mycket oklar bredd.

3.1.5 Refuger

Foto 23. Norra Hamngatan

Foto 24. Djurgårdsgatan

Tänk på

Bygg om möjligt så att inga "tveksamma" platser skapas.

Foto 25. Västra Hamngatan

Tänk på

Man skall inte kunna ställa upp för nära, före eller efter en refug, så att framkomligheten hindras.

3.2 Övrig uppställning

3.2.1 Torg och andra odefinierade ytor

Inget mönster eller markering visar hur man skall stå i parkeringszonen.

Foto 26.
Drottningtorget
vid Hotell Eggers

Ytskiktet ger ingen ledning
hur jag skall parkera.

Foto 27.
Brahegatan

Mönstring i den
stensatta ytan
markerar p-rutan
- fungerar i vissa fall.

Foto 28.
Lindholmen

Tänk på

Visa alltid i ytskiktet hur uppställning får ske, längsgående, vinklar eller på annat sätt. Se upp så att inte stenskit/ytskikt förvillar.

Oklar!

Vägmarkering
slits fort på
gatsten.

Foto 29.
Holländareplatsen

Vit smågatsten
markerar p-rutan.

Foto 30.
Exempel från Nässjö

Självklar!

Avgränsning med vit
smågatsten.
Raka skift vinkelrätt
mot körriktningen
i lastzonen.

Självklar!

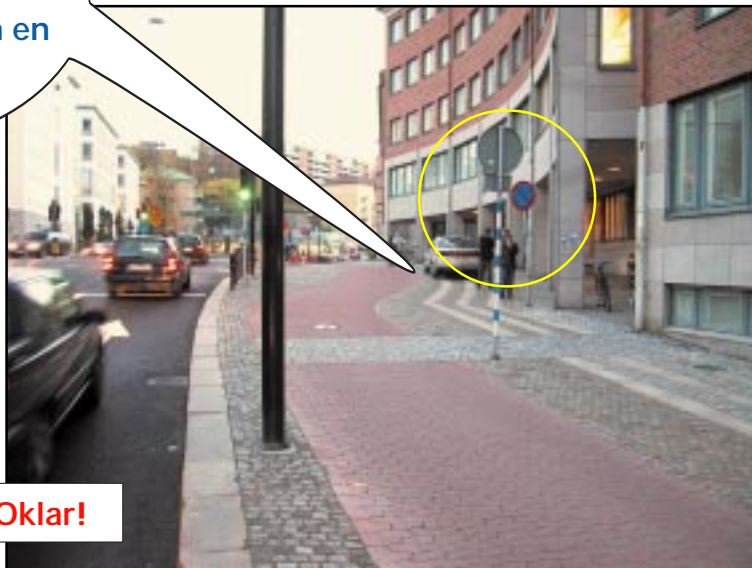
Foto 31.
Drottningtorget

Tänk på

Använd inte vägmarkering för att markera uppställningsplatser på stensatta ytor. Välj istället vita stenskit. Skall p-rutor ha en juridisk innebörd måste vitt material användas.

Får jag verkligen stanna för lastning och lossning på p-förbudet när det ser ut som en gångbana?

Oklar!

Foto 32. Sprängkullsgatan mitt för Vasagatan, "lastgata" utanför universitetet

Skall detta föreställa en ficka för uppställning?...

Oklar!

...eller är det här en lokalkörbana med parkeringsförbud?

Foto 33. Exempel från Malmö

Tänk på

Det bör av materialvalet framgå vilka ytor som är avsedda för uppställning. Undvik stenskift/ytskikt som kan förvilla.

3.2.2 Kvartersmark

Oklar!

Här får bilen parkera eftersom det är kvartersmark.

Foto 34.
Eklandagatan

Otydlig gräns mellan gångbana och kvartersmark.

Oklar!

Foto 35.
Sten Sturegatan

Självklar!

Vita stenar markerarar gräns mot kvartersmark.

Foto 36.
Exempel från Vetlanda

Tänk på

Förtydliga gränsen mellan kvartersmark och allmän platsmark genom att de ges olika material eller någon form av ”gränsmarkering”.

3.3 P-automater

3.3.1 Förståelse

Oklar!

P-automaten är placerad mitt emot en sträcka reglerad med P 10 min.

Här ligger p-platsen som p-automaten betjänar.

Foto 37. Örnehufvudsgatan

Oklar!

P-automaten är placerad vid en sträcka med parkeringsförbud.

Foto 38. Chalmersgatan

Tänk på

Placera P-automaten logiskt i förhållande till vilka platser den skall betjäna.

3.3.2 Trafiksäkerhet

Foto 39. Rosenlundsgatan

Foto 40. Första Långgatan

Tänk på

Placera normalt P-automater så att man inte behöver passera över gatan. I undantagsfall kan det tillåtas, om fordonsflödet är högst 3 000 fordon/dygn. P-automaten får inte placeras så att den är siktskyddande. Beakta säkerhetsavstånd till cykelbanor.

3.3.3 Orienterbarhet

Foto 41. Prinsgatan

Foto 42. Sparvgatan

Tänk på

Placera P-automaten så att den är väl synlig från alla platser den skall betjäna.

3.3.4 Bekvämlighet

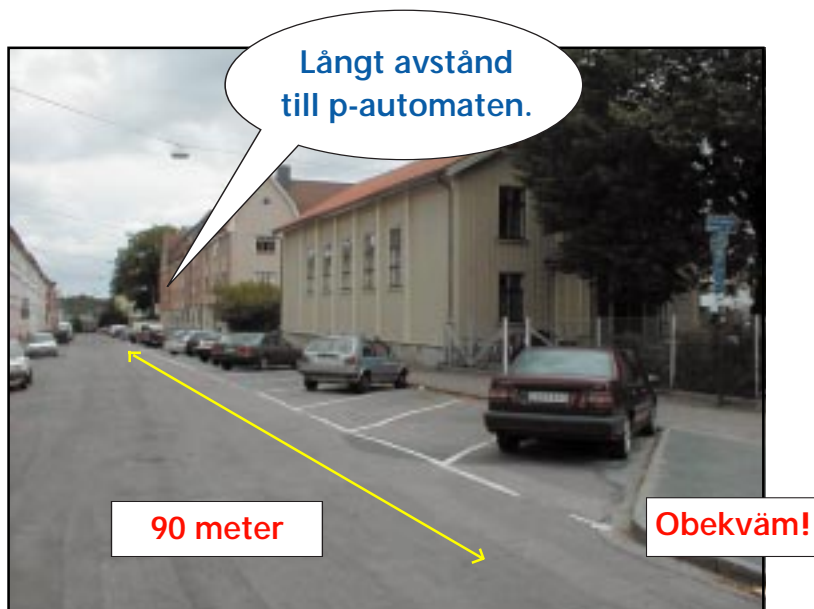

Foto 43. Kommendörsgatan

Tänk på

Högst 50 - 60 meters avstånd att gå för att betala.

3.3.5 Framkomlighet

Foto 44. Kyrkogatan

Tänk på

Minst 1,5 meters fritt utrymme skall finnas för gående för att passera p-automaten.

3.4 Skyltar, träd och stolpar

Foto 45. Solrosgatan

Foto 46. Nils Ericsonsgatan

Inga trädgrenar
som skymmer
skylten.
Men den kan
skymmas av
parkerade bilar.

Halvsynlig!

Foto 47. Kungsportsavenyn

Vägmärken
skymda av
hållplatspelare.

Osynlig!

Foto 48. Olivedalsgatan

Tänk på

Tänk på att samordna träd, master, belysningsstolpar, m.m. för att minimera antalet ”stolpar” och så att vägmärken inte blir skymda.

3.5 Önskad uppkörning på olika ytor

3.5.1 Naturmark

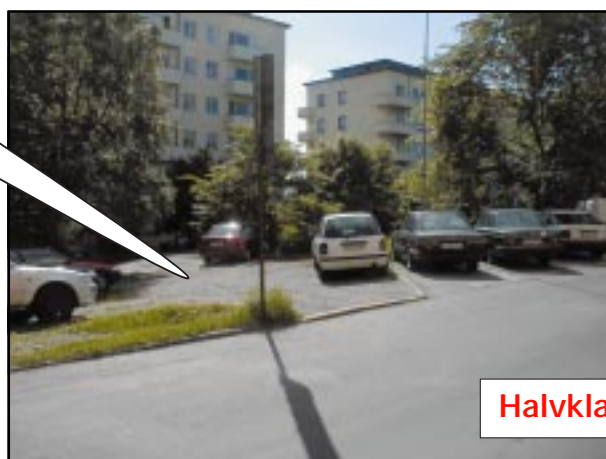

Oklar!

I terräng råder förbud att stanna och parkera.

Foto 49.
Hästeviksgatan

Uppkörning på grusad yta intill parkeringsplats.

Halvklar!

Foto 50.
Örnehufvudsgatan

Självklar!

Uppkörning förhindrad med naturstenar.

Foto 51.
Viktor Rydbergsgatan

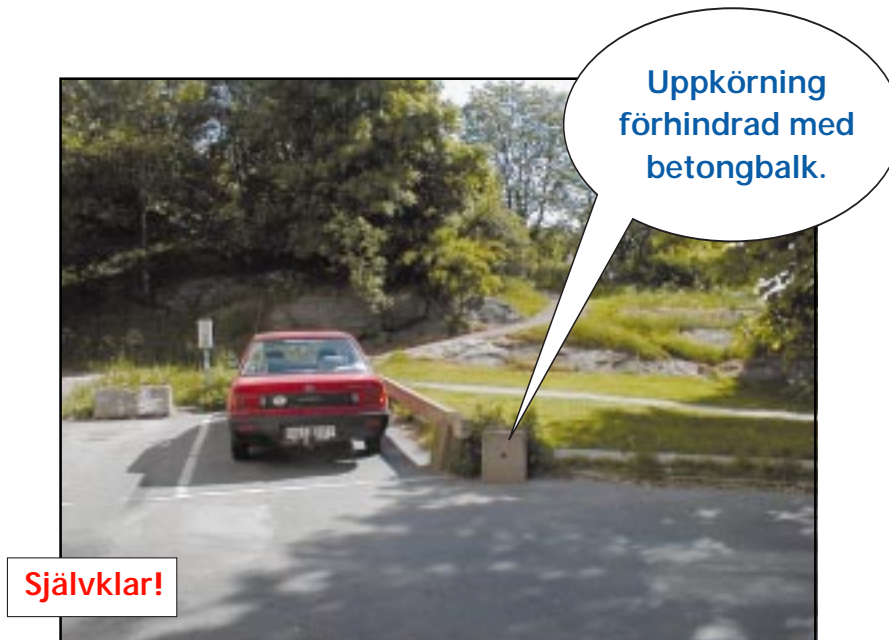

Foto 52. Stuartsgatan

Foto 53. Göta Älvsgatan

3.5.2 Hårdgjorda ytor

Foto 54. Östra Larmgatan

Foto 55. Stora Nygatan

Tänk på

Använd vid behov fysiska hinder för att förhindra olovlig parkering.

4 Andra kopplingar till fysisk utformning

4.1 Lastzon

Foto 56. Norra Allégatan

Foto 57. Södra Vägen

Asfaltramp
utmed hela
lastzonen.

Foto 58. Ekelundsgatan

Vid särskilda
behov kan det
behövas en klack.

Foto 59. Hvitfeldtsplatsen

Tänk på

Om behov finns kan kantstödet sänkas vid lastzonen, normalt i bakre delen av platsen. Klack kan byggas bakom platsen för att underlätta av- och pålastning.

4.2 Handikapplats

Cykelparkering som hindrar och försvårar av- och påstigning.

Foto 60. Östra Hamngatan

Stolpar som hindrar.

Foto 61. Skånegatan utanför Scandinavium

Tänk på

På gångbanan intill handikapplatsen skall det vara fritt från hinder på en bredd av minst 1,5 meter.

Hur skall jag komma upp på gångbanan med min rullstol?

Foto 62.
Kobbarnas Väg

Enkel lösning med asfaltbrygga.

Foto 63.
Rosenlundsgatan

Bra med låg kansten utmed platsen och ingen parkering bakom.

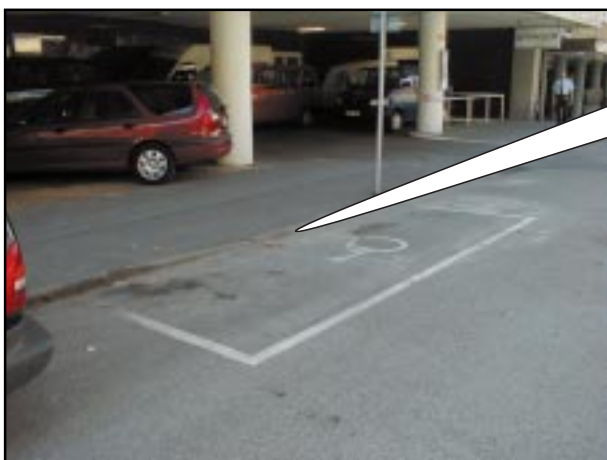

Foto 64.
Ekelundsgatan

Tänk på

Det skall alltid finnas sänkt kantstöd i omedelbar närhet av uppställningsplatsen. Kantstenshöjden utmed uppställningsplatsen får inte överstiga 10 cm. Det bör vara fritt från parkering bakom platsen.

Skönt med breda
parkeringsplatser.

Foto 65. Doktor Saléns Gata

Bra att slippa
kantsten vid sidan
om platsen.

Foto 66. Övre Djupedalsgatan

Tänk på

Eftersträva så mycket fritt utrymme som möjligt runt handikapplatser.

4.3 MC-parkering

Foto 67. Kungsportsavenyn

Tänk på

Vid MC-parkering på förhöjda ytor bör asfaltramp läggas mot kantstöd.

Självklar parkering

Många trafikanter har idag problem med att förstå ”vad som gäller” när det gäller reglerna om stannande och parkering enligt TrafikFörordningen. Målet för Trafikkontoret är att för varje situation och på varje plats skall det vara lätt för såväl trafikanten som parkeringsvakten att entydigt kunna avgöra om ett fordon är felparkerat eller inte.

I grunden är det önskvärt att själva gaturummet är utformat på ett sätt som visar hur uppställning får ske – t.ex. om den är tillåten eller inte. Genom valet av bredder på körbana, materialval på ytor, stolpplacering, gångbaneklackar m.m. kan vi åstadkomma en fysisk utformning som ”förklarar” de regleringar vi har. Det skall vara lätt att parkera och det skall vara lätt att parkera rätt. Trafikanterna behöver i bästa fall inte tänka, utan förstår ändå vad som avses – *självklar parkering*. De gestaltungs- och trafikförslag som vi idag tar fram i planeringsfasen skall ha en koppling mellan parkeringsregleringarna och den fysiska utformningen.

I denna rapport har vi samlat vad som bör beaktas, en slags checklista. Det är en mängd bilder som visar bra och dåliga exempel på hur den fysiska utformningen motverkar eller samverkar med uppställningsreglerna. Genom att beakta dessa exempel i planeringen kan vi åstadkomma en fysisk utformning som är i harmoni med parkeringsreglerna. Utformningen hjälper trafikanten att förstå vilka regler som gäller. Syftet är ytterst att hjälpa trafikanterna - vi vill förebygga felparkeringar.

Trafikkontoret, Box 2403, SE-403 16 Göteborg. Besöksadress: Köpmansgatan 20.
Hållplats: Brunnsparken.

Internetadress: <http://www.trafikkontoret.goteborg.se>

Tel 031-61 37 00, Fax 031-711 98 33. E-post: trafikkontoret@trafikkontoret.goteborg.se

PRIS 150:-